



ERSTA
SKÖNDAL
UNIVERSITY
COLLEGE



Implementering och inkorporering av Barnkonventionen

Docent Johan Vamstad
Ersta Sköndal högskola



Om studien

- Del av barnrättighetsutredningen
- En internationell utblick – både politik och juridik
- Norge, Finland, Danmark och Tyskland



Effekter av inkorporeringen?

- Inget synligt samband mellan inkorporeringen och konventionens status
- Länderna behåller sitt förhållningssätt till konventionen efter inkorporeringen



Tre faser i Norge (Ulfstein 2012)

- 1. Test i olika instanser och sammanhang, försök till bokstavstolkning
- 2. Insikt om maktförskjutning, mindre bokstavstolkning
- 3. Insikt om norskt rättstradition, ”nyansering” i tolkningen



Politiska konsekvenser av inkorporeringen

- Frågan om surrogatmödraskap påverkades
- Försök från vänster att stoppa konkurrensutsatt barnomsorg
- Försök från höger att stoppa homooptioner



Utvecklingen i Finland

- Minskad ekonomisk satsning på barn i både absoluta och relativa tal
- Barnombudsman 2005 - vändpunkt
- Stärkt ställning för frågor om barns rättigheter och Barnkonventionen under senare år



Barns juridiska ställning i Norge sedan inkorporeringen

- Tillsättningen av personer i sociala nämnder (NOU 2005:9)
- Krav på sakkunniga i barnavårdsärenden (NOU 2006:9)
- Barnevernslagen blir rättighetslag (NOU 2009:22)
- Process som inleddes på 1970-talet



Juridiska förändringar i Norge

- Artikel 12: Sänkt hörandeålder
- Artikel 3: Barnets bästa övervägs inom fler områden
- Tydliggörande av barnets juridiska ställning i relation till staten
- Dock: Samma utveckling i Sverige utan inkorporering



Rättspraxis sedan inkorporeringen i Norge

- Två vanligaste områdena:
Utlänningsärenden och brottsmål
- I lägre rättsinstanser: Vårdsnadstvister –
barnet hörs oftare och dess vilja
respekteras i högre grad
- Familjetvister oftare i rätten



Skillnader i hur man arbetar med konventionen

- Norge: Välutvecklat strategiskt arbete
- Finland: Mer strategiskt arbete sedan inrättandet av BO 2005
- Danmark: Mindre strategiskt arbete än i Sverige
- Tyskland: Varierande arbete på delstatsnivå



Vad påverkar Barnkonventionens ställning?

- En nordisk modell för barns rättigheter – tydlig i jämförelsen med Tyskland
- En typ av välfärdsstat som ser barnet som en meningsfull social investering.



Slutsatser

- Inkorporering utgör i sig ingen skillnad
- Fördelarna av inkorporering är huvudsakligen principiella
- Effekterna är tidsbegränsade
- Resultatet av inkorporeringen beror på hur man arbetar med och för den